

Inici

Butlletí EdL

Informa't de les nostres últimes notícies!

Correu electrònic *

La vostra adreça de correu electrònic

[Subscriu-t'hi](#)

Notícies

[Subvencions per a despeses estructurals d'entitats afectades pel cessament de l'activitat cultural a causa de l'estat d'alarma amb motiu de la COVID 19](#)

Termini de sol·licitud: del 25 de maig al 30 d'octubre del 2020.

[Subvenció per a les despeses de funcionament d'empreses i entitats culturals durant la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19](#)
El termini per sol·licitar la subvenció és el 3 al 29 de juny del 2020, ambdós inclosos

Arxiu mensual

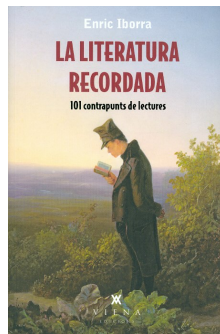
[juny 2020](#) (5)
[maig 2020](#) (13)
[abril 2020](#) (11)
[març 2020](#) (13)
[febrer 2020](#) (12)

(Pàgina 1)

»

«La literatura recordada», d'Enric Iborra

nuvibo - dv., 01/06/2018 - 11:12

Iborra, Enric. *La literatura recordada: 101 contrapunts de lectures*. Barcelona: Viena Edicions, 2018. 340 p. (Carta blanca; 43). ISBN 978-84-8330-989-6. 19 €.

El valencià Enric Iborra, professor de literatura de secundària, és sobretot conegut pel seu blog *La serp blanca*, on fa comentaris sobre lectures, novetats, etc., però també gràcies al ressò d'un llibre anterior: *Un son profund: dietari d'un curs de literatura universal* (Barcelona: Viena Edicions, 2013) (vegeu-ne la [ressenya](#) de Lluís Agustí). Iborra defineix [així](#) la

diferència entre aquell volum i el que aquí comentem: «En aquest [*El son...*], poc o molt, havia de seguir l'esquema d'un curs de literatura universal i, com que era un dietari d'aquest curs, havia de referir-me constantment a les meues classes. En *La literatura recordada*, en canvi, tot i algunes al·lusions soltes a la meua activitat com a professor, m'he deixat dur pel joc de les lectures en la meua memòria, i també per algunes de les meues obsessions i preferències literàries. Al principi havia pensat d'oferir el text del llibre tot seguit, com un únic bloc. Pensant en la comoditat del lector, però, i en la claredat, l'he organitzat en 101 capítols».

L'èxit d'Iborra (testimoniat per les nombroses ressenyes que va rebre el seu llibre i pel gran seguiment del seu blog) es deu a la seva capacitat divulgativa, que li permet comentar, sense erudicions innecessàries i un entusiasme evident, una amplíssima selecció de lectures de totes les èpoques (limitada, amb alguna excepció, a les literatures més conegudes del nostre entorn).

El nombre de capítols, 101, no sembla obeir a cap altra intenció que la del número capicua, i l'ordenació sembla volgutament desordenada. Les preferències literàries cobreixen els grans noms que identifiquen les literatures nacionals europees (Montaigne, Shakespeare, Tolstoi, Txékhov, Kafka), la grega clàssica (Homer) i, escassament, la llatina (Virgili); de la literatura catalana, molt destacats, Pla i Joan Fuster, però també Carner o Ferrater. Són curioses les preferències per autors que van tenir molt predicament però que avui han quedat una mica oblidats, com Huxley; més important és que s'interessi per d'altres que només s'han incorporat recentment al cànon, com Simenon, o que en queden exclosos per pertànyer a llengües minoritàries, com Hrabal. Sovint un autor reconegut, com Pla, en porta a d'altres potser menys llegits, com Joubert o a Lord Chesterfield.

El d'Iborra és, per tant, un llibre de llibres com tants se'n publiquen, però té l'encert d'indicar-nos, cosa que no passa sovint, quins són els autors que

ISSN 2696-4201

Cerca en aquest blog

Traductor automàtic

Select Language

Matèries

[llibreries especialitzades](#)(25)
[llibreries](#)(87) [inauguració](#)(30)
[Gremi de Llibreters de Catalunya](#)(20) [Escola de Llibreria](#)(60) [Barcelona](#)(27)
[més etiquetes](#)

l'ensenyen a llegir, i cita Erich Auerbach, Lionel Trilling, Marthe Robert o Georges Poulet. De fet, se situa dins de la tradició escolar espanyola, representada sobretot per Dámaso Alonso i divulgada pels manuals de Lázaro Carreter, que provenia de l'estilística i, parcialment, del *New Criticism*; se centra, doncs, en una lectura directa del text que el du a desvelar la intenció de l'autor, i relega les circumstàncies històriques i biogràfiques.

Iborra és un bon lector, i la seva lectura minuciosa (el *close reading* que defensava el *New Criticism*) li permet detectar detalls que altrament passarien desapercebuts, com una frase de Pla que «em deixa clavat, incapaç de continuar llegint» (p. 185) o el gest d'Anna Karèlina posant-se uns anells (p. 317). Sap, a més, superar la mera lectura immediata quan contextualitza la literatura en corrents estètics més amples, que inclouen la pintura i, alguns cops, la música; però l'estilística, com ja van detectar els estructuralistes, té limitacions i arrossega alguns prejudicis.

Aquests poden explicar que Iborra trobi, en l'obra crítica de Marthe Robert, «observacions intel·ligents, a pesar d'aplicar-hi les teories del difunt Freud» (p. 42); aquelles explicarien que no sàpiga detectar «freqüències significatives», com aconsella Poulet (p. 42), que és un exercici que Iborra podria fer amb el tractament de la memòria a Brodsky (p. 196), Pla (p. 207) o Benjamin (p. 209). Una lectura més informada li evitaria caure en lectures ingènues: Hèlena de Troia, quan apareix a l'*Odissea*, no pot estar «reformada» (p. 16); si, acabada la guerra, Telèmac no s'estranya de trobar-la de nou al costat de Menelau és perquè ella no ha comès cap delicta: ha estat la mera joguina d'una deessa. D'altra banda, és dubtós que l'*Odissea* i, en general, la poesia de tradició oral tingui els procediments de cohesió que té la tradició escrita i que, per tant, el *leitmotiv* hi tingui cap sentit (p. 15). Sembla identificar l'interès per «determinades pràctiques sexuals» (p. 115) amb els llibertins del XVIII, cosa que seria una simplificació. Observa, encertadament però sense més comentari, que a les *Hores angleses*, de F. Soldevila, la dona del diarista hi queda sistemàticament exclosa (p. 137): potser la lectura del «difunt Freud» l'hauria ajudat a explicar el lapsus. Per cert que una amiga lectora m'ha fet notar que, a *El món d'ahir* (Iborra l'esmenta de passada (p. 232)), també S. Zweig va escamotejar la seva dona.

Auden deia que els professors de literatura inevitablement cauen (caiem) en l'entusiasme afectat i en les generalitzacions. Hi cau també Iborra quan opina sobre Walter Benjamin («de tots els pensadors alemanys del seu temps, ell era el més intel·ligent i el que tenia més talent» (p. 209)), o quan considera «molt bona» (p. 159) una traducció de Huxley clarament obsoleta, on els personatges, a diferència de l'original, no se'n van al llit (p. 160). Alguns silencis d'Iborra també són estranys, especialment sobre literatura espanyola (només Cervantes i un esment de Valle Inclán) i llatinoamericana (molt de passada algunes opinions de Borges i un esment de Vargas Llosa), possiblement resultat del tàcit, però lamentable, tractat de Tordesillas imperant en la secundària i la universitat que fa que la literatura espanyola i catalana s'ignorin mútuament. Que l'únic autor de teatre després de Sòfocles i Èsquil sigui Shakespeare és mostra també, em temo, d'una tradició molt arrelada en l'ensenyament de la literatura al nostre país. Tot plegat, però, no desmereix un llibre que engresca a conèixer tant obres canòniques com poc freqüentades, i que, de manera entenedora, mostra en les seves lectures un interès autèntic i una mirada crítica intensa i entusiasta.

[Lluís Quintana Trias](#)

Universitat Autònoma de Barcelona

tipus document

[llibres](#)

[Butlletí](#)

Afegeix un nou comentari

El vostre nom

Comment *

[Sobre els formats de text](#) ⓘ

Les adreces web i de correu electrònic es transformen en enllaços automàticament.

Etiquetes HTML permeses: `<a href hreflang>` `` `` `<cite>` `<blockquote cite>` `<code>` `<ul type>` `<ol start type>` `` `<dl>` `<dt>` `<dd>`

Les línies i paràgrafs es trenquen automàticament.

Assumpte

Desa

Preview

Blog de l'Escola de Llibreria 2013-

[Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals – Universitat de Barcelona](#)

[Gremi de Llibreters de Catalunya](#)

El Blog de l'Escola de Llibreria no subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles.

Els continguts del blog de l'Escola de Llibreria de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de Barcelona estan subjectes a una llicència **BY-NC-**

ND de CC.

RSS

[Contacte](#)

Segueix-nos també a:

